

Er beteckning: NV-26-037164

Naturvårdsverket
registrator@naturvardsverket.se

Esbosamråd om delgeneralplan och vindkraftsprojekt i Honkamaa, Torneå kommun, Finland

Ärendet

Naturvårdsverket har översänt en inbjudan till Esbosamråd angående program för miljökonsekvensbedömning avseende vindkraftspark Honkamaa i Torneå kommun, Finland.

Naturvårdsverket önskar synpunkter på:

- Om det finns behov av att Sverige fortsatt medverkar i miljökonsekvensbedömningen
- Miljökonsekvenser av projektet som kan beröra Sverige
- Potentiella gränsöverskridande effekter som bör inkluderas miljökonsekvensbeskrivningen

Bakgrund

Det planerade vindkraftsområdet är beläget cirka 17 kilometer norr om Keminmaa centraltätort och cirka 20 kilometer från riksgränsen mellan Sverige och Finland. Högst 25 vindkraftverk med en totalhöjd på maximalt 300 meter planeras i området. Planområdets yta är cirka 3 500 hektar. Cirka 40 km från gränsen för Honkamaa vindkraftsområde finns totalt 17 andra vindkraftsprojekt som är anhängiga eller i förutredningsskedet, samt 4 vindkraftsparker i drift och 2 godkända vindkraftsparker.

Synpunkter

Riksantikvarieämbetet vill framföra följande synpunkter rörande tre aspekter av programmet för miljökonsekvensbedömning av vindkraftsprojektet Honkamaa.

- ***Den fortsatta medverkan***

Riksantikvarieämbetet anser att det finns behov av att Sverige fortsatt medverkar i miljöbedömningen av vindkraftsprojektet i Honkamaa. I programmet för miljökonsekvensbedömningen framgår att influensområdet för den planerade vindkraftsparken, som anges ha en radie på 40 kilometer, sträcker sig till den svenska sidan längs Torneälven (sid. 17) och att påverkan på värdefulla landskaps- och kulturmiljöobjekt i Sverige kommer att bli konsekvensbedömda (sid. 61).

- ***Behov av analys av kulturmiljöobjektens kontextuella värden***

Den bedömningsmetod för att beskriva och analysera konsekvenserna för kulturmiljön, som presenteras i programmet, fokuserar på synlighet och på hur landskapet kommer att påverkas visuellt. För att Riksantikvarieämbetet ska kunna ta ställning till de gränsöverskridande konsekvenserna för kulturmiljön i Sverige behöver miljökonsekvensbedömningen klargöra om den planerade vindkraftsparken kan komma att ha en negativ effekt på dess samlade värden och i så fall på vilket sätt. Detta innebär att både den visuella och den kontextuella påverkan behöver beskrivas och analyseras. Med kontextuell påverkan avses påverkan på möjligheten att uppleva och förstå det kulturhistoriska sammanhang som kulturmiljön representerar. Hur förutsättningarna för förståelsen av kulturmiljöobjektens historiska berättelse kan påverkas av projektet, samt av de kumulativa konsekvenserna med redan genomförda vindkraftsprojekt i närområdet, behöver inkluderas och metodbeskrivas i programmet för miljökonsekvensbedömningen. Påverkan på kulturmiljövårdens riksintresse Tornedalen [BD15] behöver särskilt analyseras.

- ***Framtagande av HIA för världsarvet Struves meridianbåge***

Programmet redovisar att Nedertorneå kyrka som ingår i världsarvet Struves meridianbåge ligger inom influensområdet för vindkraftsparken. På den svenska sidan ligger även mätpunkten Pärevaara inom influensområdet. Programmet för miljökonsekvensbedömningen behöver kompletteras med sådan information.

Etablering av vindkraftverk kan medföra en funktionell påverkan på kulturvärden till exempel genom att bryta visuella samband utanför området som är centrala för upplevelsen och förståelsen av kulturvärdets innehåll. Konsekvenserna av de effekter som redovisas för världsarvet behöver därför preciseras. Riksantikvarieämbetet anser att ansökan bör kompletteras med underlag i enlighet med ” [World Heritage Centre - Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context](#)” (World Heritage Centre - Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context (unesco.org)) med bedömningar av hur världsarvet Struves meridianbåge som helhet påverkas av den planerade verksamheten.

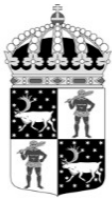
Detta beslut har fattats av avdelningschefen Marja-Leena Pilvesmaa efter föredragning av utredaren Maria Adolfsson. Även enhetschefen Monica Juneheim har varit med om den slutliga handläggningen.

Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

Länsstyrelsen i Norrbottens län

espoo@naturvardsverket.se

Länsstyrelsen
Norrbotten

Yttrande
Datum
2026-05-28

1 (2)
Diarienummer
7246-2026

Naturvårdsverket
registrator@naturvardsverket.se

Samråd om delgeneralplan för Honkamaas vindkraftpark, Keminmaas kommun

Beskrivning av ärendet

Sverige har genom Naturvårdsverket underrättats av Finland om Keminmaas kommun arbete med delgeneralplanen för Honkamaas vindkraftpark.

Den planerande myndigheten är Keminmaa kommun och de genomför en strategisk miljöbedömning och har tagit fram ett "program för deltagande och bedömning". Programmet innehåller bland annat utgångspunkter för planeringen, vad miljörapporten/miljökonsekvensbedömningen ska innehålla samt tidplan för de olika skedena.

Honkamaas vindkraftspark planeras 20 km från den svenska gränsen och nordost om Torneå, se nedan, karta som är en bild från sid. 11 i Program för deltagande och bedömning. Projektet kan, om det genomförs, orsaka landskapskonsekvenser även på den svenska sidan.

Svenska myndigheter, organisationer och allmänhet erbjuds nu möjlighet att lämna synpunkter på program för deltagande och bedömning.

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen bedömer att delgeneralplanen för Honkamaa vindkraftspark i sig inte påverkar utpekade kulturmiljövärden på den svenska sidan av gränsen. Men den planerade vindkraftsutbyggnaden som planen möjliggör kan ha betydande miljöpåverkan på kulturmiljön på den svensk sidan av gränsen.

Vindkraftsparkens visuella påverkan

Vindkraftsparken är planerad cirka 20 kilometer från den svenska gränsen och det utpekade riksintresset Tornedalen. Det finns därför risk för att den planerade vindkraftsparken kan medföra betydande miljöpåverkan på utpekade kulturmiljövärden och landskapsbilden på den svenska sidan gränsen. Det viktigaste för Sveriges del är därför att vi ges möjlighet att ha synpunkter på de beslutsunderlag inklusive miljökonsekvensbeskrivningen som kommer att tas fram för den planerade vindkraftsparken.

Vid bedömningen av projektets visuella konsekvenser för landskapet och kulturmiljön bör siktområdesanalyser och fotomontage tas fram. Dessa bör göras på olika avstånd från den planerade vindkraftsparken och vid olika årstider (t.ex. vinter, vår, sommar) samt i både dagsljusförhållanden och i mörker för att kunna visa och bedöma påverkan på utpekade kulturmiljövärden på den svenska sidan av gränsen.

Kumulativa effekter

I närområdet till den planerade vindkraftsparken finns planer på att anlägga ytterligare en mängd vindkraftsparker. Om alla eller flera av de planerade vindparkerna får byggas kommer det att innebära en stor kumulativ påverkan på landskapsbilden och utpekade kulturmiljöer även på den svenska sidan av älven. De kumulativa effekterna behöver redovisas och bedömas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Annica Lindström med handläggare Joakim Lundbäck som föredragande. I beredningen av yttrandet har Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion deltagit.

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

Åsa Blomster
Phone: +46 (0) 10-698 14 51
asa.blomster
@swedishepa.se

2026-06-04

Case number
NV-26-039052

Finnish Environmental Institute
transboundaryEIA.SEA@syke.fi
kirjaamo@syke.fi

Sweden's response to the notification of a component master plan for windfarm Honkamaa in Keminmaa municipality, Finland, SYKE/2026/926

Sweden has been notified by the Finnish Environmental Institute in accordance with Article 10 of the Protocol on Strategic Environmental Assessment (the SEA protocol) to the Convention on Environmental Impact Assessments in a Transboundary Context (Espoo Convention). The notification concerns the municipal component master plan for the windfarm Honkamaa in Keminmaa approximately 20 km from the Torne River and the Swedish border.

Sweden acknowledges receipt of the notification and hereby confirm that Sweden intends to participate in the continued environmental assessment processes. A brief summary of views and comments is provided below. All enclosed statement should be read in their entirety.

Consultation in Sweden

The consultation documents were circulated for review among Swedish central government agencies, relevant county administrative boards and municipalities, organizations and the general public during the period from 24th of April until 1 June 2026. The documents have also been made available on the Swedish Environmental Protection Agency's (SEPA) website. A public meeting was held on-line in May.

The Swedish EPA is the authority responsible for fulfilling Sweden's obligations following from, inter alia, Article 10 in the protocol (SEA) to the Espoo convention. However, SEPA does not evaluate the consultations received with a view to presenting an overall Swedish position. For a comprehensive view of the comments received during the consultations, we refer to the enclosed statements.

Summary of Comments received

The Swedish Energy Agency and the Sámidiggi refrains from leaving comments. The Swedish National Heritage Board and the Swedish Transport Administration had no comments. The County Administrative Board in Norrbotten states that the project may have an impact on the landscape in Sweden. The statement is summarised below but has to be read in its entirety.

The County Administrative Board of Norrbotten (CAB) assesses that the planned wind power development enabled by the plan may have a significant environmental impact on the cultural environment on the Swedish side of the border. There is a risk that the planned wind farm may have a significant environmental impact on designated cultural heritage values and the landscape on the Swedish side of the border. In assessing the visual impacts of the project on the landscape and cultural environment, zone-of-visibility analyses and photomontages should be produced, see full statement for more details. Furthermore, the CAB stress the need to assess the cumulative effects including the other projects in the area. If all or several of the proposed wind farms are permitted to be constructed, this will result in significant cumulative impacts on the landscape and designated cultural heritage sites, including on the Swedish side of the river. These cumulative effects need to be presented and assessed in the forthcoming environmental impact assessment. See full statement for more information.

Conclusion and summary

Sweden acknowledges the notification and hereby informs that Sweden will participate in upcoming consultation regarding the draft plan and the environmental assessment. Key issues are the landscape and heritage along

The decision has been made electronically and there is no need for signatures.

For the Swedish Environmental Protection Agency

Nanna Wikholm

Head of Unit

Åsa Blomster

Point of Contact for the Espoo protocol

Attachment with comments from the:

County Board of Administration in Norrbotten

Copy

Ministry of Climate and Enterprise Ebba Kvernebo Sunnergen